

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ
I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ
DLA GMINY PRUSZCZ
NA LATA 2024-2030**

1. PODSTAWA PRAWNA	2
2. WSTĘP	5
3. DIAGNOZA	6
4. DZIAŁALNOŚĆ ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO	8
5. DZIAŁALNOŚĆ GRUP DIAGNOSTYCZNYCH -POMOCOWYCH	10
5. REALIZATORZY PROGRAMU	11
6. CELE I ZADANIA	12
7. ADRESACI PROGRAMU	15
11. FINANSOWANIE	15
12. MONITORING	16

1. PODSTAWA PRAWNA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2030

Niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Pruszcz na lata 2024 – 2030 został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje w zasadniczej części od 22 czerwca 2023 r.

W myśl art. 6 ust 2 pkt 2-4 przywołanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ponadto w niniejszym dokumencie uwzględniono podstawowe akty prawne, które współtworzą polski system przeciwdziałania przemocy domowej, a w szczególności:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.)
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151 ze zm.)
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Kart” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870)
5. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjęty Uchwałą Nr 205 rady Ministrów z dnia 9 listopada 2024 r.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Pruszcz na lata 2024-2030 jest spójny z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, będącym kontynuacją Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz programami o charakterze strategicznym, funkcjonującymi w gminie;

- 1.Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Pruszcz,
- 2.Gminnym Programem Wspierania Rodziny,
- 3.Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Zmiany prawne w systemie przeciwdziałania przemocy – 2023

Rok 2023 to rok, w którym zaczęło obowiązywać wiele zmian istotnych czy wręcz podstawowych dla funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy. W tym kontekście na uwagę zasługują w szczególności:

- ✓ Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535),
- ✓ Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 289).

Od dnia 22 czerwca 2023 r. w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, obowiązuje nowa i rozbudowana w stosunku do poprzedniej definicja legalna przemocy domowej, przez którą rozumie się: **„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, a szczególności:**

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”(art. 2 ust. 1 pkt

Natomiast, w myśl nowej definicji, osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujący i gospodarujący oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni – wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Zmiany dotyczą m.in. jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych i kuratorów sądowych.

Ponadto nowelizacja wprowadziła zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych powołuje się grupy diagnostyczno-pomocowe.

Zmiany dotyczą również procedury „Niebieskie Karty”, która nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Między innymi wprowadzono zasadę realizacji procedury według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem GDP (grupy diagnostyczno-pomocowej) będzie zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury NK napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy lub braku zasadności podejmowania działań.

Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze NK przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

2. WSTĘP

W myśl ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz .U. z 2024r., poz. 424) przemoc domowa jest definiowana jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu Karnego. Jeżeli przemoc ma charakter

ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 z późn. zm).

Przemoc domowa przybiera różne formy i rzadko ma charakter jednorazowy. Specyfiką zjawiska przemocy domowej jest między innymi występowanie silnych więzi między osobą stosującą i osobą doznającą przemocy, niepubliczny charakter zachowań przemocowych oraz fakt naruszania dobra osób będących świadkami przemocy. Stąd w myśl art. 2 ust. 2 ww ustawy małoletni będący świadkiem przemocy jest traktowany jako osoba doznająca przemocy. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej została stworzona także w celu ochrony osób, które w potocznym rozumieniu nie tworzą rodziny, gdyż zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. g osoba doznająca przemocy może być to osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorządy obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzenia poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową, a także zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia. Do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. W związku z wprowadzonymi zmianami przepisów prawa należy ponownie nadać ramy i zdefiniować system przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w naszej gminie, określić dostępne zasoby, wyznaczyć kierunki działania instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz wskazać realne cele działań odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom.

3. DIAGNOZA

Na terenie gminy Pruszcz występowanie zjawiska przemocy domowej w większości przypadków jest powiązane z problemem alkoholowym. Przypadki przemocy występują najczęściej w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są najczęściej członkowie rodziny. Jednakże prowadzone dotychczas działania informacyjne – ogólnopolskie i lokalne spowodowały zmianę świadomości społecznej i większą gotowość wśród ofiar przemocy bądź jej świadków do jej przerywania, ujawniania i zgłaszania tego faktu odpowiednim organom. Nierzadko pierwszy sygnał o tym, że w rodzinie dzieje się coś złego to wezwanie policji do tzw. „awantury domowej” przez sąsiadów lub uczestników zajścia.

Obecnie najbardziej skutecznymi formami wsparcia dla osób z terenu gminy dotkniętych przemocą domową oprócz realizacji procedury „Niebieskie Karty” jest oferowana przez pracowników socjalnych pomoc w ramach pracy socjalnej oraz stały monitoring środowiska.

Istotnym zasobem w zakresie wsparcia osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej na terenie gminy Pruszcz jest Punkt Konsultacyjny, w którym usługi przeznaczone są dla wszystkich mieszkańców Gminy Pruszcz, niezależnie od dochodu i są świadczone bezpłatnie. W Punkcie świadczona jest pomoc przez specjalistów tj. psychiatrę, psychologa, terapeutę ds. uzależnień osobom znajdującym się w kryzysowej sytuacji życiowej, w tym również osobom doznającym przemocy domowej.

Podjęmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej.

Pierwszą analizowaną kwestią są dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych (obecnie grup diagnostyczno-pomocowych) w latach 2021-2023. Na przestrzeni ostatnich 3 lat liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego była stała. W przypadku spotkań grup roboczych dostrzegalne były wahania, jednakże najwyższą wartość osiągnęły w 2021 roku tj. 20 spotkań.

Tabela 1 Dane dotyczące pracy Gminnego Zespołu ds. przeciwdziałania przemocy domowej

Zakres danych	2021	2022	2023
Liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	12	12	14
Liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
Liczba spotkań grup roboczych ZI	20	17	18

Źródło: Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Pruszczu

Jak pokazuje poniższe zestawienie instytucją, która najczęściej uruchamiała procedurę „Niebieskiej Karty” była Policja (w 2021 r. -6 NK; w 2022 r – 6 NK; w 2023 r. - 6 NK;). Na drugim miejscu pod względem liczby uruchomionych procedur był Ośrodek Pomocy Społecznej (w 2021 r. - 2 NK; w 2022 r - 4 NK; w 2023 r. - 3 NK). Natomiast nie zdarzyło się aby procedura „Niebieska Karta – A” była uruchomiona przez placówki oświatowe czy pracownika ochrony zdrowia.

Tabela 2 Liczba procedur NK przekazanych do Gminnego Zespołu ds. przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2021-2023

Instytucja wszczynająca procedurę NK	2021	2022	2023
Liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	11	11	9/11

w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	2	4	3
w tym sporządzonych przez placówki oświatowe	-	-	2
w tym sporządzonych przez pracownika ochrony zdrowia	-	-	-
w tym sporządzonych przez Policję	6	6	6

Źródło: Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Pruszczu

Na przestrzeni ostatnich 3 lat liczba sporządzonych formularzy „Niebieskiej Karty – A” nieznacznie ale sukcesywnie spada. Takie dane mogą wskazywać na skuteczność dotychczas podejmowanych działań realizowanych w ramach Programu na rzecz przeciwdziałania przemocy lub niewystarczającą świadomość społeczną w kontekście powagi problemu przemocy domowej. W związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Tabela 3 Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty

Zakończenie procedury Niebieskie Karty	2021	2022	2023
Liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	14	11	3
Z uwagi na ustanie przemocy domowej	14	10	3
Ze względu na brak zasadności podejmowania działań	-	1	-

Źródło: Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Pruszczu.

Analizując liczbę zakończonych procedur Niebieskie Karty wynika, iż najwięcej zakończono z powodu ustania przemocy w rodzinie. Z kolei w 2022 roku podjęto decyzję o zakończeniu 1 procedury z uwagi na brak zasadności podejmowania działań.

Trudno zatem określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy. Jednakże powyższe dane wskazują, że przemoc na terenie gminy występuje i wymaga podjęcia stosownych działań zmierzających do zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej, w szczególności przez rozwój różnych form pomocy osobom doznającym przemocy domowej. Wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej wpływa nie tylko na zwiększenie możliwości skorzystania przez osoby doznające przemocy domowej z fachowej pomocy, ale również na uwrażliwienie świadków przemocy na konieczność reagowania na akty przemocy.

4. DZIAŁALNOŚĆ ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

Zespół Interdyscyplinarny jest istotnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy domowej, który m.in. integruje i koordynuje działania podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej.

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Pruszcz do dnia 13 września 2023r. działał na podstawie Uchwały Nr XIII/120/19 Rady Gminy Pruszcz z dnia 26 września 2019 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowaniu w Gminie Pruszcz i Zarządzeniem nr 413/2021 Wójta Gminy Pruszcz został powołany Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Pruszcz działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Pruszcz. Natomiast od 14.09.2023 r. Uchwałą Nr LVII/530/23 Rady Miejskiej Pruszcz z dnia 22.06.2023r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Zarządzeniem nr 832/2023 Burmistrza Miasta i Gminy Pruszcz z dnia 14 września 2023 roku w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Pruszcz oraz w związku z nowelizacją ustawy przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r. poz. 424) został powołany Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Pruszcz działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w domowej.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej na terenie gminy, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;

- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji oraz dokumentacji wytworzonej w trakcie procedury „Niebieskiej Karty” do zespołu interdyscyplinarnego obecnego miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskiej Karty”;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.

5. DZIAŁALNOŚĆ GRUP DIAGNOSTYCZNO- POMOCOWYCH

Praca z rodziną z problemem przemocy domowej realizowana jest przez grupy diagnostyczno-pomocowe. Grupa podejmuje działania interwencyjne, planuje i organizuje pomoc, monitoruje sytuację osób dotkniętych problemem przemocy domowej. W skład grup diagnostyczno-pomocowych wchodzi generalnie: pracownicy socjalni oraz dzielnicowi.

Do grup mogą wchodzić inni specjaliści, o czym decydują stali członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej m.in. pedagog, psycholog, asystent rodziny, kurator, przedstawiciel GKRPA, przedstawiciel służby zdrowia.

Wnioski grupy diagnostyczno-pomocowej o rozszerzenie grupy są dla zespołu interdyscyplinarnego wiążące. Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;

- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
  - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
  - b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”

6. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy odbywać się będzie w oparciu o współpracę i zaangażowanie wielu instytucji i organizacji posiadających w swojej ofercie działania m.in. z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Program dotyczy wszystkich mieszkańców Gminy Pruszcz, w tym głównie osób doświadczających przemocy domowej, świadków przemocy, ale także przedstawicieli instytucji publicznych, podmiotów i organizacji (także pozarządowych) działających na rzecz zmniejszenia zjawiska przemocy domowej oraz pomocy ofiarom przemocy.

Biorąc pod uwagę interdyscyplinarny charakter pomocy dla osób i rodzin dotkniętych przemocą domową oraz konieczność udzielenia kompleksowego i skutecznego wsparcia, warunkiem koniecznym jest wskazanie realizatorów Programu tj.:

- a) Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Pruszcz
- b) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu,
- c) Urząd Gminy w Pruszczu,
- d) Posterunek Policji w Pruszczu,
- e) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pruszczu,
- f) Sąd Rejonowy w Świeciu,
- g) Prokuratura Rejonowa w Świeciu,
- h) Zespół służby kuratorskiej,
- i) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu,
- j) Placówki oświatowe z terenu gminy Pruszcz,
- k) Przychodnie Zdrowia na terenie gminy Pruszcz,
- l) Punkt Konsultacyjny w Pruszczu,
- m) Społeczności lokalne, środowiska i osoby fizyczne oraz organizacje pozarządowe.
- n) przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- o) inni w zależności od rodzaju problemu.

7. CELE I ZADANIA

Cel główny:

Ograniczenie zjawiska przemocy poprzez zapewnienie profesjonalnej pomocy i ochrony osobom doznającym przemocy domowej oraz intensyfikacja oddziaływań na osoby stosujące przemoc domową.

Cele szczegółowe:

- ✓ ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą,
- ✓ skuteczne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową,
- ✓ działania profilaktyczne i edukacyjne wśród społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- ✓ podnoszenie kompetencji pracowników służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się problematyką przemocy domowej.

CEL : OCHRONA I POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ DOMOWĄ			
Zadania	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy	- Udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia oraz finansowanie pobytu w w/w placówkach,	GOPS	2024 - 2030
Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego	- Edukowanie osób doznających przemocy w zakresie przysługujących im praw -Informowanie o możliwości korzystania z ogólnopolskiego telefonu zaufania „Niebieska Linia”, - Koordynacja działań różnych podmiotów na rzecz rozwiązywania problemów indywidualnych danej rodziny, -Podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,	GOPS, ZI, Policja	2024 - 2030

Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy	- realizacja wśród dzieci i młodzieży programu przeciwdziałania agresji w szkołach, świetlicach gminnych. -propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy, -obalanie stereotypów na temat przemocy, -wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,	Placówki oświatowe z terenu Gminy Pruszcz	2024 - 2030

CEL : SKUTECZNE ODDZIAŁYWANIE NA OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC DOMOWĄ			
Zadania	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
Podejmowanie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	-udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych. - ścisła współpraca z podmiotami organizującymi programy korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc - przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującym przemoc, - kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Świeciu lub Prokuratury o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu, wgląd w	GOPS, Policja, ZI GKRPA, GOPS Sąd, kuratorzy zawodowi i społeczni, GKRPA, GOPS,	2024- 2030

	sytuację rodziny lub o stosowaniu przemocy,	Policja	

CEL : DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE I EDUKACYJNE WŚRÓD LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ			
Zadania	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1. Edukacja społeczności lokalnej	- budowanie wrażliwości społeczeństwa na zjawisko występowania przemocy w otoczeniu - podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w środowisku zagrożonym przemocą domową - rozpowszechnianie informacji o instytucjach pomocowych, a także programach profilaktycznych na rzecz przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym	Wszystkie instytucje zajmujące się problemem przemocy na terenie Gminy Pruszcz	2024-2030
2. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy	- organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży - tworzenie programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy	ZI, GOPS, Placówki Oświatowe, GKRPA	2024-2030

CEL PODNOSZENIE KOMPETENCJI PRACOWNIKÓW SŁUŻB, INSTYTUCJI ORAZ ORGANIZACJI ZAJMUJĄCYCH SIĘ PROBLEMATYKĄ PRZEMOCY DOMOWEJ

Zadania	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
Udzielanie fachowego poradnictwa	-udzielanie poradnictwa psychologicznego, prawnego, terapeutycznego w ramach aktualnych potrzeb osób korzystających, w szczególności w zakresie uzależnień od alkoholu, przemocy domowej, problemów opiekuńczo-wychowawczych.	Punkt Konsultacyjny, GOPS, GKRPA, ZI	2024 - 2030
Podnoszenie kwalifikacji w zakresie przeciwdziałania przemocy	- organizowanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tworzeniu planu pomocy, interwencji, współpracy interdyscyplinarnej, - uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez inne instytucje oraz zapewnienie osobom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie dostępu do literatury, - prowadzenie w placówkach oświaty kampanii, konkursów, zajęć edukacyjnych mających na celu podniesienie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z przemocą, - prowadzenie edukacji wśród dzieci w	ZI, GOPS, Placówki Oświatowe, GKRPA	2024-2030

	zakresie radzenia sobie ze stresem i agresją własną i innych,		

8. ADRESACI PROGRAMU

Działania wyznaczone w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Pruszcz na lata 2024-2030 mają charakter ciągły i są skierowane do:

- ✓ mieszkańców gminy, w tym dla osób zagrożonych przemocą domową,
- ✓ osób stosujących przemoc domową,
- ✓ osób doznających przemocy domowej,
- ✓ świadków przemocy domowej,
- ✓ osób/ instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

9. FINANSOWANIE PROGRAMU

Zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w gminie Pruszcz są i będą finansowane corocznie z budżetu gminy, w tym ze środków pozyskiwanych z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Zadania ujęte w Programie mogą być także finansowane z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł. Przy czym środki na obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego przewidziane są w planie finansowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu.

10. MONITORING I EWALUACJA

Monitorowanie realizacji Programu będzie prowadzone przez Zespół Interdyscyplinarny w Pruszczu na podstawie informacji przekazanych przez jednostki uczestniczące w jego realizacji. Sprawozdania poszczególne jednostki składają do końca lutego każdego roku. Roczne sprawozdanie z realizacji programu przedstawiane będzie Burmistrzowi Miasta i Gminy Pruszcz do dnia 31 marca każdego roku. Punktem odniesienia będą przede wszystkim wskaźniki ujęte w programie odnoszące się do poszczególnych celów. Dane do pomiaru wskaźników pozyskane będą od realizatorów Programu.

Narzędzia ewaluacji Programu:

- * systematyczne zbieranie i analiza danych dotyczących realizacji Programu;
- * systematyczna kontrola i monitoring realizowanych zadań pod względem jakości, czasu oraz efektywności;

* sporządzanie rocznych sprawozdań z realizacji Programu.